

EDİNİLMİŞ MALLARA KATILMA REJİMİ VE TASFİYE

Av. Ayça ÖZDOĞAN

Yasal Mal Rejimi

- Evlilik devam ettiği sürece tüm mallar üzerinde mülkiyet, yönetim ve tasarruf yetkisi,
- Kişisel borçlarından kendi bütün malvarlığı ile sorumluluk,
- Malların tasfiyesinde devreye girmesi,
- Değiştirilebilmesi

Seçimlik Mal Rejimleri

- Mal Ayrılığı
- Paylaşmalı Mal Ayrılığı
- Mal Ortaklığı

Mal Rejimi Sözleşmesi

- Evlenmeden önce, evlilik sırasında veya evlenmeden sonra yapılabilir
- Yapılacak yeni mal rejimi sözleşmesi geçmişe etkili olarak değiştirilemez

Yürürlük Kanunu

- Kanunun yürürlüğe girmesinden önce evlenmiş olan eşler için 1 Ocak 2002 tarihine kadar tabi oldukları mal rejimi devam eder. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde başka bir mal rejimini seçemedikleri takdirde 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren yasal mal rejimi seçilmiş sayılır.

Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Sona Ermesi (TMK 225)

- Evlilik boşanma ile sona ermişse
- Evlilik eşlerden birinin ölümü ile Sona ermişse
- Evliliğin iptali halinde
- Haklı sebeplerin varlığı halinde hakim kararı ile mal ayrılığa geçilmesi
- Eşler başka bir mal rejimi seçtiklerinde

BOŞANMA DAVA TARİHİ

ÖLEN EŞİN ÖLÜM TARİHİ
İPTAL DAVASININ
AÇILDIĞI TARİH

DAVA TARİHİNDE

SÖZLEŞME TARİHİNDE

MAL REJİMİ SÖZLEŞME SONA ERER

Olağanüstü Mal Rejimi (TMK 206)

Haklı bir sebep varsa hakim, eşlerden birinin istemi üzerine, mevcut mal rejiminin mal ayrılığına dönüşmesine karar verebilir.

Özellikle aşığıdaki hâllerde haklı bir sebebin varlığı kabul edilir:

1. Diğer eşe ait malvarlığının borca batık veya ortaklıktaki payının haczedilmiş olması,
2. Diğer eşin, istemde bulunanın veya ortaklığın menfaatlerini tehlikeye düşürmüş olması,
3. Diğer eşin, ortaklığın malları üzerinde bir tasarruf işleminin yapılması için gereken rızasını haklı bir sebep olmadan esirgemesi,
4. Diğer eşin, istemde bulunan eşe malvarlığı, geliri, borçları veya ortaklık malları hakkında bilgi vermekten kaçınması,
5. Diğer eşin sürekli olarak ayırt etme gücünden yoksun olması.

Tasfiye Davalarında Yetki (TMK 214)

- Ölüm halinde,
Ölenin son yerleşim yeri mahkemesi
- Boşanmaya, evliliğin iptaline veya hâkim tarafından mal ayrılığına karar verilmesi,
Bu davalarda yetkili olan mahkeme
- Diğer durumlarda,
Davalı eşin yerleşim yeri mahkemesi

Edinilmiş Mallar (TMK 219)

Edinilmiş mal, her eşin, mal rejiminin devamı süresince, karşılığını vererek elde ettiği malvarlığı değerleridir.

Özellikle şunlardır

1. Çalışmasının karşılığı olan edinimler,
2. Sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurum ve kuruluşlarının veya personele yardım amacı ile kurulan sandık ve benzerlerinin yaptığı ödemeler,
3. Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar,
4. Kişisel mallarının gelirleri,
5. Edinilmiş malların yerine geçen değerler.

Kişisel Mallar (TMK 220)

1. Eşlerden birinin yalnız kişisel kullanımına yarayan eşya,
2. Mal rejiminin başlangıcında eşlerden birine ait bulunan veya bir eşin sonradan miras yoluyla ya da herhangi bir şekilde karşılıksız kazanma yoluyla elde ettiği malvarlığı değerleri,
3. Manevî tazminat alacakları,
4. Kişisel mallar yerine geçen değerler.

Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluk (TMK 224)

Eşlerden her biri kendi borçlarından bütün malvarlığı ile sorumludur.

Eşler arasındaki mal rejiminin tasfiyesi bitmeden bir eşin katılma alacağı hakkı henüz belirlenmemiş olup, bir beklenen hak niteliğindedir. Bu sebeple tasfiye sona erinceye kadar borçlu eşin alacaklıları bu beklenen hakkını takip edemeyeceklerdir.

Katılma alacağının müstakbel alacak olarak haczi

Mal Rejimi Tasfiyesinin Başlaması (TMK 226)

- Her eş diğer eşte bulunan mallarını geri alır
- Paylı mülkiyete konu bir mal varsa, üstün yararı olan o malın bölünmeden kendisine verilmesini isteyebilir.

Değer Artış Payı (TMK 227)

Eşlerden biri diğerine ait bir malın edinilmesine, iyileştirilmesine veya korunmasına hiç ya da uygun bir karşılık almaksızın katkıda bulunmuşsa, tasfiye sırasında bu malda ortaya çıkan değer artışı için katkısı oranında alacak hakkına sahip olur ve bu alacak o malın tasfiye sırasındaki değerine göre hesaplanır; bir değer kaybı söz konusu olduğunda katkının başlangıçtaki değeri esas alınır

Eklenecek Değerler (TMK 229)

Aşağıda sayılanlar, edinilmiş mallara değer olarak eklenir:

1. Eşlerden birinin mal rejiminin sona ermesinden önceki bir yıl içinde diğer eşin rızası olmadan, olağan hediyeler dışında yaptığı karşılıksız kazandırmalar,
2. Bir eşin mal rejiminin devamı süresince diğer eşin katılma alacağını azaltmak kastıyla yaptığı devirler.

Bu tür kazandırma veya devirlere ilişkin uyuşmazlıklarda mahkeme kararı, davanın kendisine ihbar edilmiş olması koşuluyla, kazandırma veya devirden yararlanan üçüncü kişilere karşı da ileri sürülebilir.

Üçüncü Kişilere Karşı Dava (TMK 241)

- Borçlu eşin malvarlığı veya terekesi, katılma alacağını karşılamadığı takdirde, alacaklı eş veya mirasçuları, edinilmiş mallarda hesaba katılması gereken karşılıksız kazandırmaları bunlardan yararlanan üçüncü kişilerden eksik kalan miktarla sınırlı olarak isteyebilir.
- 1 ve 5 yıllık hak düşürücü süre

Denkleştirme (TMK 230)

Bir eşin kişisel mallara ilişkin borçları edinilmiş mallardan veya edinilmiş mallara ilişkin borçları kişisel mallarından ödenmiş ise, tasfiye sırasında denkleştirme istenebilir.

Artık Değer (TMK 231)

Artık değer, eklenmeden ve denkleştirmeden elde edilen miktarlar da dahil olmak üzere her eşin edinilmiş mallarının toplam değerinden bu mallara ilişkin boręlar çıkarıldıktan sonra kalan miktardır

Mallar Hangi Değer ile Hesapta Yer Alır? (TMK 232)

Mal rejiminin tasfiyesinde malların sürüm değerleri esas alınır

Malların Hangi Andaki Sürüm Değeri Esas Alınır?

- Mal rejiminin sona erdiği sırada mevcut olan edinilmiş mallar, tasfiye anındaki sürüm değerleriyle hesaba katılırlar
- Hesapta eklenecek olanların değeri, devir anındaki halinin güncel değeri olarak hesaplanır.

Artık Değere Katılma=Katılma Alacağı

- Her eş ve mirasçuları, diğer eşe ait artık değerlerin yarısı üzerinden hak sahibi olurlar,
- Alacaklar takas edilir,
- Zina veya hayata kast nedeni ile boşanma halinde hakim, kusurlu eşin artık değerdeki pay oranının hakkaniyete uygun olarak azaltılmasına veya kaldırılmasına karar verebilir.

Zamanaşımı

- Borçlar Kanunu md. 146 gereği 10 yıllık zamanaşımı
- Medeni Kanun md. 178 gereği 1 yıllık zamanaşımı

Katılma Alacağı ve Değer Artış Payının Ödenmesi (TMK 239)

- Katılma alacağı ve değer artış payı ayın veya para olarak ödenebilir. Aynı ödemede malların sürüm değeri esas alınır
- Katılma alacağının ve değer artış payının derhal ödenmesi kendisi için ciddi güçlükler doğuracaksa, borçlu eş ödemelerinin uygun bir süre ertelenmesini isteyebilir
- Aksine anlaşma yoksa tasfiyenin sona ermesinden başlayarak katılma alacağına ve değer artış payına faiz yürütülür. Durum ve koşullar gerektiriyorsa ayrıca borçludan güvence istenebilir

Aile Konutu ve Ev Eşyası (TMK 240)

- Sağ kalan eş, eski yaşantısını devam ettirebilmesi için, ölen eşine ait olup birlikte yaşadıkları konut üzerinde kendisine katılma alacağına mahsup edilmek, yetmez ise bedel eklenmek suretiyle intifa veya oturma hakkı tanınmasını isteyebilir
- Sağ kalan eş, aynı koşullar altında ev eşyası üzerinde kendisine mülkiyet hakkı tanınmasını isteyebilir